

V A R I A.

I.

Sententie 's Hof's van Friesland, waarbij drie personen van Sneek worden gebannen uit Friesland, met confiscatie van goederen, wegens oproerig verzet tegen een stedelijken omslag te Sneek en tegen de executie van dien, den 20 December 1529.

Extract uit het Civiel Sententieboek
's Hof's van Friesland, beginnende
met den jare 1527 tot 1529 inclus.

Fol. 227 vso.

De procureur generael ca. Jan Druyst cum suis.

In der saecken geintenteert voere den houe van Vrieslandt bij den procureur generael des keijzers onss alre-genadichsten heeren. Dewelcke voere den seluen houe heeft doen verdachuaerden in persoone Jan Drust, Albert Pelser ende Jan Meynertsz Pelser opten VII^{en} dach deser tegenwoirdiger maent, ter causen dat zij de penningen op hen gelecht vuyt crachte vanden ommeslach by older-man, schepenen, recht en raed en aduijs by mijne heeren de stadhalter ende raeden, tot fortifficatie der stadt Sneeck gemaect, geweijgert hebben te betalen, ende dat meer is nijet alleene geweijgert maer oick dexecutie hen gekundicht te wederstaen, jae dat arger is, dat zij omme deselue executie ende ommeslach tontgaen, hebben mit muijterije ende andere ombehoirlijkheijt de gemeente in grooten getale opte merctplaetze binnen Sneeck voorsz.

in grooten oproer opgebracht, aldaer zij mijt hueren complices nyet alleen hebben willen affgedaen hebben de voorsz. gedenuncieerde executie, maer oick den omme-slach als voiren gemaect, seggende die voorsz. procureur soo tselue was nyet dan eenen naecte muyterije ende van quader consequentien, dattet tselue allen anderen ten exempel behoirde gestrafft te worden. Versoeckende daer omme de voorsz. procureur generael ende contenderende ten voorsz. daghe, ten eynde dat de gedaeghde bij sententie van den houe vuyt Vrieslant teeuwighen daghen gebannen souden worden, ende hoere goeden geconfisqueert, nijttemin opdat de gedaeghde, die den executeur verclaert hadden ten daghe vanden exploicte, aen hueren persoon gedaen nijet willen comparieren, ende daeromme nijet van noode en was deselue gedaeghde in hoere purge te hooren, heeft nochtans de voorsz. procureur ten voorsz. VII^{en} daghe deselue gedaeght ende nijet comparerende, opdat zij nu oft in toecomende tijden egheen reden en souden moghen pretenderen van hueren vuytblyuen, exhabundante geaccuseert de contumacie ende versocht deselue geciteert te hebben, om hen vanden voorsz. contumacien te purgeren. Die hem oijck gegunt is ende den dach daeraff gedient heeft, den XVII^{en} dach desz. tegenwoirdigen maent, ende alsoo die gedaeghde tenseluen daghe noch nijet en zijn gecompareert, heeft de voorsz. procureur generael gecontendeert, ten eijnde ende genoech als voire vermelt, dat die gedaeghde ende elck van hen besondere souden worden verclaert contumaces ende van allen defensien ende exceptien, soowel peremptoir als declinatoire ende anderssins worden versteken, ende voirts tot eeuwighen daghen op hueren hals gebannen ende hoere goeden beide roerlijck ende onroerlycke worden geconfisqueert, versueckende de voorsz. procureur generael recht ende expeditie van justicien.

Tvoorsz. hoff op all rijpelick geleth ende geconsidereert

hebbende tgene des men in desen behoirt te considereren, in den naeme ende van wegen onsz. voirsz. alreghenadichsten heeren 's keijzers, koninck van Germanien, van Spaengien etc., eertshertoge van Oistenrycke, hertoge van Bourgoingnen, van Brabant etc., graue van Hollant, Zeelant ende heere van Vrieslant. Verclaert de voirsz. gedaeghden contumaces te zijn ende versteeckt deselue van allen defensien ende exceptien, soowel peremptoir als declinatoire ende anderssins, ende bant voirts deselue vuijten lande van Vrieslant, sonder daerinne te moegen kommen bij verbuerte huers lijffs, ende confisqueert voirts alle huere goeden beijde roerlijck ende onroerlijck. Actum Leeuwarden den XX^{en} Decembris a°. XV^c XXIX.

(Medegedeeld door Mr. W. W. Buma.)

II.

Brief van Sibrandus Lubbertus (1), hoogleeraar in de godgeleerdheid te Franeker, aan Johannes Sakama (2), raad 's Hof's van Friesland.

S. Amplissime et consultissime vir! Jucunda est mihi recordatio dulcissimorum colloquiorum, quae Langwera

(1) *Sibrandus Lubbertus*, geb. te Langwierda in Oost-Friesland, in 1556 of 1557. Genoot onderwijs te Bremen, Wittenberg, Marburg, Geneve en Neustad, werd eerst krankebezoeker en prediker te Embden in 1583 en in 1585, bij de oprigting der Franeker hoogeschool met Mart. Lydius en Henricus Antonides aldaar beroepen, om de godgelcerde vakken te onderwijzen. Hij verkreeg eerst daarna, in 1587, de doctorale graad te Heidelberg. Een der steunpilaren van de synode te Dordrecht in 1618, was hij onvermoeid altijd werkzaam en gereed ten strijde tegen Roomsehen en van hem in gevoelen verschillende Hervormden, waarvan zijne talrijke soms scherpe geschriften kunnen getuigen. Zijn lijkredenaar Sixtinus Amama verhaalt ons, dat hij geregeld te drie ure 's morgens

habuimus. Domum reversus inveni diversas litteras ex Hollandia, Germania et Suetia ad me scriptas(3), sed in illis nihil erat de publicis rebus, quod currantibus novel-
lis(4) ut vulgo loquuntur non comprehendatur. Mitto

opstond, om zich in zijn studcervortrek op te sluiten. Veertig jaren lang was hij te Franeker, door zijne deftigheid en gestrengheid, de schrik der dartelende jongelingschap, waarvoor de meesten als mannen hem later dank zegden. Hij overleed 10/11 Januarij 1625 te Franeker, heegeen hij, geroepen naar Heidelberg, 1596, niet had willen verlaten. Zie verder over hem de *Oratio funebris* van Amama, in 1625 te Franeker uitgegeven, en aan Lubbertus vriend, Joh. Saekma, opgedragen. Bayle, *Dictionn. historique*, 1730, t. III, p. 196/197, *Vriemoet, Athenae Friesiacae*, p. 1—19. Jöcher, I, p. 1853, *Foppens*, p. 1095, *Vrije Fries*, VII, 285—288. Over zijne twisten met Corn. Vorstius, Huig de Groot enz., zie de geschriften vermeld bij H. C. Rogge, *Bibliotheek* enz., 1861, I, p. 32—34, 37, *Cat. Kon. Acad.*, dl. I, st. 1, p. 222, No. 526—536, 541, 543, 548—550, 552—554, 575—576, 781, *Cat. Fr. Gen.*, p. 231—236, Luden, *Hugo de Groot*, blz. 65—69 en 79 (*), Mr. A. C. van Housdo, *De vrijheid der drukpers hier te lande uit een historisch oogpunt beschouwd*, Haarl. 1847, p. 13, *Nav.*, IV, 208, *Het beeld van Dirk Rafelsz. Kamp-huyzen in de lijst van zijnen tijd, de dagen der Dordsche synode*, door Chonia (J. C. Kinderman, Luth. predik. te Doesburg), 's Bosch 1853, I, p. 159, Bucherus, *Gesch. der kerkh. in Groningen*, p. 294—404, 413 enz.

(2) Joh. Sacama, Sakama, Saackma, Saackema en Saekma, geb. te Kollum in 1572. Studeerde te Franeker, Heidelberg en Basel, werd procureur generaal bij het hof van Friesland in 1600, en nam als raadsheer daarin, 1603, zitting. Na den dood van zijn vriend Lubbertus, werd hij in 1626 curator van Frieslands hoogeschool enz., en stierf in 1637. Hij gaf nimmer iets in het licht, zoo ver ons bekend is. Zie G. de Wal, *Oratio*, p. 122—124, *Naamrol*, p. 32—33, *Vondels werken*, door van Lonnep, IV, *Nalezing*, p. 3.

(3) S. Lubbertus had eene uitgebreide briefwisseling. In 1823 werden op Te Waters verkooping onder de HS., blz. 34, No. 13, 800 brieven aan Lubbertus gerigt, voor f 625 gekocht voor rekening van Sir Thomas Phillips, baronet te Middle-Hill, in Worcester-shire, *Nav.*, VIII, p. 336 en 225. Zie ook Te Water, *Verbond der Edelen*, III, blz. 52. Enkele brieven van S. Lubbertus zijn uitgegeven. Als bij Gabbema, *Cent.* II, No. 61, p. 385, en *Cent.* III, p. 720. Vgl. *Cent.* III, 81, 82, 87, II, 304—305. Zie ook van Rappard, *Overzicht*, p. 86, 97.

(4) *Currantes* (sic) *Novellae*, d. i. couranten of loopmaren, als algemeen bekend in 1622 vermeld te vinden, is iets vreemds.

tibi secundum tomum operum Melanchtonis (5) in quo est oratio Didimi (6) pro Lutgero, mitto item librum de disciplina ecclesiastica seu die Kirchenordnunge von der Pfaltz. Parentationem eorum qui Pragae occisi sunt, tam cito invenire non potui, simulatque invenero faciam ut habeas. Apologiam Bohemorum accepi mutuam, peto ut eam diligenter custodias ut eam suo domino tempestive restituere possem. Vale vir praestantissime. Fran. A°. 1622, 18 Junii. Lectissimae matronae uxori tuae (7) et filiis salutem plurimam dico: iterum vale t. dignit.

Observantiss.

Lubbertus.

Haec classis videtur idem in synodo proponere velle quod Bolswardiana.

Opschrift: Aen myn heer, myn heer Sakama, raadt ordinaris in Vrieslandt, met een pack boecken. De bode is betaelt.

(5) Jöcher, I, p. 142, vermeldt eene uitgave van *Melanchtons Orationes*, in 6 deelen, 8°, te Straatsburg uitgegeven, en van zijne werken in eenige folianten te Wittenberg, 1562 uitgegeven. De eerste zijn waarschijnlijk de bedoelde in den brief.

(6) *Didymus (Gabriel)* was de eerste Luthersche leeraar te Altenburg in de 16de eeuw. Luther schatte hem hoog. Zie Jöcher, p. 902.

(7) Sakama's echtgenoot was Hyick Boner, zijne zoonen waren Targuinus, die grietman van Dantumadeel werd, 1631, † 1655, en Theodorus, die Everhardus Boner als raadsheer in het hof van Friesland, in 1638, opvolgde. De Wal, *Oratio*, p. 123, v. Sminia, 123, *Naamrol*, p. 38.

(Medegedeeld door J. D.)

III.

Missive der Theol. Faculteit der Akad. te Franeker aan prinses Albertina Agnes, betuigende hare „grootte bekommernisse en vrese” over de benoeming van D^o. van der Waeijen, als „een hevich voorvechter „van de Arminiaensche factie” enz., 1677.

Doorluchtigste prinsesse (8).

Gelijk de universiteit van Friesland int gemeen tot noch toe heeft reden gehadt, altoos danckbaar te erkennen U hoogheits conduite omtrent der selver saeken, alsoo heeft sich int' besonder de theologische faculteit daartoe verplicht bevonden. Weshalven sich ook de gesamentl. professooen, die faculteit constituerende, hebben na Leuwaerden verwoecht, om haer debvoir desen aengaende bij U hoogheit eerbiedichst af te leggen. Doch hebben het ongeluck gehadt, just op dien morgen te koomen, als U hoogheit alrede vertroocken was. Sullen derhalven, onder het welnemen van U hoogheit, tgene wij bij monde daer bij hadden te voegen, met onderdanichsten respecte, door desen brief voor dragen. Als namentlijk, dat wij ons ten hoogsten zouden geluckich geacht hebben, D^o. van der Waeijen tot onsen collega te sien, bij aldien hij was tot noch toe gebleven, die hij was voor jaeren. Maer sijn E. nu aengenomen hebben die sentimenten, ja selver een hevich voorvechter geworden zijnde, die hij in voortijden voor gevaerlijken en perniciousen heeft geoordeelt als die van de Arminiaensche factie, ende Godts kercke in nabuirige provintien soo deerlijk hebben ontrustet, tot droefheit van de vroomen, irreparable ergernisse van swacke, en spot der ghenen, die daer buiten zijn. Soo vinden wij ons, ampts en Godts halven, genoodsaect, bij U hoogheit uit te

(8) Albertina Agnes, als voogdesse over haren zoon Hendrik Casimir, van 1664—1679.

boesemen, dat wij over dit beroep niet weinich verset staen, ook niet buiten bekommeringe en vreesse zijn, dat sijn E., met voornoemde sentimenten soo seer ingenomen zijnde, niet sal nalaten de selve in onse academie, soo publijck als privaet, in te scherpen en voort te planten, en dat deselve van al soodanighe dangereuse effecten mochten zijn als elders, den vrede bannende uit de academie en kerke, en bij gevolge ook uit de politie, gelijk sulks doorgaens de schadelijke nasleep is van soodanighe driften. U hoogheit self, en haer noit genoegh gepresene illustre predesseurs nevens de Staten van den lande, hebben haer, om diergelijke onheilen voor te komen, ten hoogsten daeraen gelegen sien laten, noch onlanghs in de sake van D^o. Bekker, om soodanighe pogingen uit d' academie en kerke te weren, daer doorse dan niet alleen onsterfelijken roem bij de posteriteit en haere nagebuiren hebben opgelecht, maer ook selven de gesegende vruchten daer van tot contantement gesien. Ende ten ware wij ons alsnoch van gelijken ijver en vredesucht van U hoogheit verskerden, zou onze bekommernisse en vrese te grooter zijn, maer dat volle vertrouwen hebbende van U hoogheit, funderen daer op onse ootmoedichste bede, dat U hoogheit gelieven mochte, door haer hooghwijs beleid en autoriteit, voorn. D^o. van der Waijen daer toe te obligeren, om sich binnen de palen van de Hebreusche tale privative te houden, sonder sich in de theologische verschillen, die elders de kercke ontroeren, te molesteren, ofte sijne lessen en collegien disputen daer toe te elargieren. Ende alhoewel de resolutie van haer Eed. Mog. in de mont heeft, dat sijn E. mede professor theologiae geintituleert wort, soo vertrouwen wij echter, gelijk wij ook van ter sijden berigt zijn, dat sulks alleen tituleer is, sonder dat hij in effecte de theologia zal hebben te doceren, veel minder als een evenlid (9) de theologische faculteit mede consti-

(9) *Eevenlid als evenknie*, gelijk in rang.

tueren, 't welck onses geringen oordeeles het veilichste soude zijn voor de gemeene ruste. Dit U hoogheits goede meninge zijnde, zal deselve de eere gegeven worden van de vrede der kercken, als een waere voedster en sooghvrouw der selver, gepreserveert te hebben, waerover alle eerwaardighe dienaeren Godts, de klassen en synoden van Friesland constituerende, U hoogheit met opgeheven handen zullen zegenen, en bidden, dat de Godt des vredes sijne genade over U hoogheits persoon en illustre familie, na lichaem en ziele, moeghe gebieden, en wij sulx voor anderen wenschende en doende verblijven,

Doorluchtige prinsesse,

U hoogheits

Getrouwste dienaren in den Heere,

De gesamentlijke professoren der theologische
faculteit in de academie van Friesland (9),

Franeker, den 20 Novemb. 1677.

(9) Het origineel was dus geteekend door Nic. Arnoldus, 1651—1680, Hermannus Witsius, 1675—1680, en Joannes à Mark, 1676—1682, hoogleeraren in de godgeleerdheid te Franeker. Vriemoet, *Athenae Frisiae*, p. 562, berigt ons, dat hunne poging vruchteloos was, en dat Joannes van der Waeijen reeds den 6den December van dat zelfde jaar 1677 zijne intrêrede hield. Van der Waeyen was bovendien volstrekt goen man, om zich door oppositie te laten afschrikken. Den 12 Julij 1639 te Amsterdam geboren, was hij destijds in de volle kracht des levens, en reeds gestoken door de destijds zoo welig groeiende distelen op het theologisch gebied. Nadat hij toch leeraar der Herv. gemeente te Sparendam, 1662—1665, te Leeuwarden 1665—1672, te Middelburg 1672—1677, geweest was, had hij laatstgenoemde stad weder verlaten, zwichtonde voor eene partij, die hem van Cartesiaansche en Coccejaansche ketterij beschuldigde. Zeker was dit voorval de aanleiding tot het schrijven van de drie hoogleeraren, waarvan een, H. Witsius, van der Waeijen persoonlijk als collega te Leeuwarden gekend had. Ja, wat meer is, v. d. Waeijen en Witsius hadden in 1670, toen zij leeraars aldaar waren, gezamenlijk een geschrift uitgegeven, getiteld: *Ernstige betuiginge aan de afdwalende kinderen der kerke, tegen de gronden van Labadie, Amst. 1670, 12°.* (Vriemoet, p. 573).

Van der Waeijen was hoogleeraar te Franeker tot zijnen dood, in 1701 voorvallende. Zijn krachtige houding in het heete oorlogsjaar 1672, toen,

IV.

Brief van den hoogleeraar Christianus Schotanus te Franeker aan curatoren der Akademie aldaar, klagende over de losse levenswijze en het verzuim der studiën van de theologische studenten, met aanwijzing der middelen tot redres.

Aan de edel achtbaere heeren curatoren der Academie binnen Franeker.

Remonstreer ick ondergeschrevene, met behoorlijcke reverentie, uyt yver tot welstand van d' Academie end Godts kercke, so volgt.

Myne heeren:

Die d' Academie, de welcke tot groote kosten van 't land Christo et ecclesiae opgericht is, ende als noch onderhouden wordt, aenmerckt, moet sich neffens deselve ten aensien van de theologische faculteyt bedroeven over twee quaeden:

Ten I. D' ongeregeltheden en 't los leven der geene, die tot de h. dienst des evangeliums geeeygent syn, en het meerendeels voesterlinghen van 't vaderland. Dewelcke haeren tyd meest oft met onordentlijk studeren en versuymenis der philosophie ende talen (vliegen willende eerse vleugelen hebben), off in ledicheit ende drincken over brengen, ende alsdan, naer drie ofte vier jaren loopens, dringen tot de kerckendienst, vi et commiseratione, met sulcke ongestuymicheit, die niet en is te stutten.

het water aan de lippen gekomen, hij een der Leeuwarder predikanten was, die de regering in eenen bangen nacht moed insprak, gelijk hij zelf in zijn *Rechtsinnige leere en opregt bedrijf* (1678) getuigt, mag hij het nageslacht wel eens in herinnering gebracht worden. Zijne bestrijding van B. Bekker is zijn meest bekende geschrift. Deze zag in 1693 het licht. Men kan daaruit opmaken, dat v. d. Waeyen in 1677 nog niet zulk een erg neoloog of nieuwlichter was, als zijne aanstaande collega's van hem dachten.

(Medegedeeld door J. D.)

Ten II, dat hieruyt de predikstoelen so met ongeleerde als gedebaucheerde persoonen worden bekleed, ende ontstaen ondraeglycke ergernissen, tot blaeme van de kercke en dierbare naeme Godes.

Om dese beyde quaeden wech te nemen, en wyder verval voor te komen, sullen mijnes achtens twee dinghen voor remedie connen dienen.

Eerst een inspectorem alumnorum, tot 't welck een vroom ernstig man, die, op behoorlycke instructie, nae d' onlangs gemaecte goede wetten, regard neme op de studien ent leven der voesterlingen. Want waertoe oock de goede wetten, indien se niet gehandhaeft oft ter executie gestelt worden? Sodarige inspectie connen de rector magnificus en professores niet nemen noch hebben, om redenen. Ende een hondert of twee guldens so te besteden en is niet qualyck huys gehouden.

Ten tweeden, dat gestatueert werd by de staten van 't land, dat niemand, noch der voesterlingen, noch van andere studenten end candidati, toegelaten moge worden ad examina classium, dan die ten minste gradum magisterii in d' Academie heeft bekomen: dus sal d' onwetende worden geweert. Vorder noch sal dit voordeel hieruyt ontstaen, dat men sulcke onervaerene minderjaeriche, steunende op drie dinghen: 1. Op eene domme vrymoedicheit. 2. Eene losse tonge. 3. Ende vaste memorie, niet dringen en sal tot sulck een hoogh-weerdlyk ampt, als het regeeren der gemeente Jesu Christi en 't predicken des H. Euangeliums is. Van welke d' apostel der heydenen seyde: Wie is hier toe bequaem? 2 Cor. II. Welcke, die 't bedienen, oock in de H. Schrift *ouderlingen*, ten aensien van sorgen, voorsichtigheyt ende jaeren, worden genoemt.

Soude mede geraden syn, dat niemand ad examina classium, dan met voorweten end advys der heeren curatores academiae, werd toegelaten. Alsoo tot sulcken ampt

gaende ab omnibus (1 Tim. III, 7, 8), ende daerom oock publico ecclesiae & provinciae nomine debeant procurari. Hiermede WEE. God bevolende,

Is en blyft

WW. EEd. onderdanige dienaer,
Christianus Schotanus (10),
V. D. M. & S. S. Prof.

V.

Verklaring van Jacobus van der Waeijen (11), zoon van den vermaarden hoogleeraar in de godgeleerdheid aan de Franeker akademie, en zijne eerste vrouw Aletta van Hofland, 24 October 1704.

Verklaere ik ondergeschreevene, dat ik voorleeden Woensdagh, zijnde den 22 Oct. 1704, des avonts ten vijf uiren, met de ordinairus trekschuyt, ben gevaaren van Harlingen naer Franeker, in geselschap van mijn neev Danker Kempnaer, secretaris van het collegie ter admiraliteyt tot Harlingen, mijn beide susters, ende mijn swager D^o. Johannes Creyghton, bedienaer des goddelijken woorts.

(10) Hoogl. te Franeker, 1639—1671. De brief schijnt van omstreeks 1660—1670 te zijn.

(11) Hij werd geboren in 1666 en stierf in 1743. Na volbragte studie tot J. U. D. gepromoveerd, en na burgemeester van Franeker en secretaris van het collegie ter admiraliteit in Friesland te zijn geweest, werd hij grietman van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, en bekleedde de aanzienlijkste staatscommissiën. In 1690 was hij lid der staten generaal, en van 1713—1740 meestal lid van het Collegie van gedeputeerden.

Zoo door bekwaamheid als ervarenheid was hij een regent van veel invloed en bijzonder voorstander van het Huis van Nassau. Ook aan de provincie Friesland bewees hij vele diensten. Een groot deel der lage moerassige landen onder Nijega zijn door hem ingepolderd. Hij bewoonde en verbeterde de state Grovestins, te Koudum. Zijne vrouw was Herbertina de With, die hem overleefde en 85 jaren oud werd. Een zijner dochters was gehuwd aan den raadpensionaris van der Heim.

(Uit de nagel. pap. van J. VAN LEEUWEN.)

tot Leeuwaerden. Dat ik in de trekschuyt hebbe ontmoet seeker persoon, mij doen onbekent, dog, gelijk mij naderhand bericht is, alhier woonachtigh, genaemt Geert Roos, die door den drank vrij onbequaem was. Dat deese schuyn over mij sittende, eerst met mijn neev den secretaris de Kempenaer in woorden geraakte, denselven op een seer onbeleefde wijze bejeegenende, en naderhand, na dat dien storm bedaert was, int lang en int breede verhaalde van een seekere veldslagh, waer in aen de eene zijde alleen over de twee en vijftig duysend menschen gebleeven waaren, tgeen ik met veel attentie aenhoorde, niet weynig ontstelt over de diere eeden en vervloekingen waer mede hij sijn seggen bevestigde. Dit een tijd lang geduert hebbende, springt hij eindelijk seer onverwagt op, en vraagt mij met een seer vergramt gelaet, wat man ik was? wat ik hem hadde uit te lacchen? of ik bij de veldslagh was geweest? en soo niet, waer om ik hem niet gelooven wilde? dat hij een eerlijk man was, etc., waer op ik antwoordede, dat ik hem immers geen reeden gav om mij soo te bejeegenen, dat ik hem niet uitlachte, en maer aenhoorde, 't geen hij verhaelde; hij echter daer mede niet te vreedden, begint weeder met voorige heevigheid tegens mij uit te vaeren; waer op ik het swijgen doende, sag ik, dat hij met sijn slinkerhand in sijn sak tastede, en na een weynigh in deselve omgewroet te hebben, die daer weder uithaelde, en op sijn schoot tegens zijn lijf aen nederleide: dat mij nadenken gav, of hij mogelijk wel een mes mocht hebben uitgehaelt. Ik hem dan sterk na de handen siende, om op te passen, wierd van mijn swager, die naast mij en recht over hem sat, gewaerschouwt in 't Latijn, met deese woorden: *ille habet cultrum*, waer op ik, aenstonts opstaende, mij na achteren begav, om de schippers te doen aenleggen, en hem aen land te setten; hij, dit siende, wilde mij eerst naer achteren volgen, dog daer in belet, trachtede hij buyten de schuyt te geraaken,

springende door het verkeerde luyk met het eene been in het waeter, 't geen mij geleegentheid gav om onderentusschen aen land te komen, en soo mijn reyse te voet na Franeker te vervorderen. Dit alles de oprechte waerheid zijnde, neeme ik aen het selve, des noots zijnde, nader onder eede te bevestigen. Franeker, den 24 Oct. 1704.

J. v. D. WAEIJEN.

